

Стребков М. В., магістр II року навчання спеціальності “Водні біоресурси та аквакультура”

Науковий керівник – Дудник С.В., кандидат біол. наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна

ПОЕТАПНА АКЛІМАТИЗАЦІЯ БІЛОГО АМУРА (*STENOPHARYNGODON IDELLA VAL.*) ДЛЯ РИБНИЦЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ПОМІРНОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку вітчизняного рибництва постає потреба виявлення резервів для його подальшої інтенсифікації.

Основна проблема полягає у пошуку нових економічно виправданих підходів до ведення рибного господарства, зниження собівартості продукції з одночасним підвищенням її якості. Важливе значення при цьому має введення в аквакультуру і освоєння нових високопродуктивних видів, тобто акліматизація у місцевих водоймах представників іхтіофауни водойм інших природних зон, які характеризуються високими темпами росту, підвищеною плодючістю чи гарними смаковими якостями і поживністю м'яса. Акліматизація цінних видів може сприяти більш повному освоєнню біотопів місцевих водойм, їх кормових ресурсів, пригніченню малоцінних і шкідливих видів і тим самим сприяти підвищенню рибопродуктивності. Одним із найбільш перспективних видів для введення у ставову полікультуру є білий амур.

Білий амур (*Stenopharyngodon idella Val.*) – представник теплолюбних рослиноїдних риб амурського фауністичного комплексу родини коропових. У природі цей вид поширений у прісних водоймах азіатських річок, які впадають у Тихий океан. Упродовж останніх років молодь білого амура вселяли практично в усі водосховища, озера і озерно-річкові системи Середньої Азії, Казахстану, Росії, Білорусії, Молдови і України. Цінність білого амура як об'єкта рибництва полягає у високій швидкості його росту, нетривалому дозріванні, невимогливості до вмісту у воді кисню, незначних коливань сольового складу, стійкості до інфекційних захворювань.

Наші дослідження були проведені у ТОВ “Рибне господарство “Меркурій”, яке є повносистемним рибним господарством, розташованим у Вінницькому районі Вінницької області. Цей регіон відноситься до четвертої зони ведення рибництва (зони Лісостепу України), комплекс умов якого не забезпечує природне відтворення даного виду. Тому для використання білого амура у ставовій полікультурі застосовується його поетапна акліматизація, під якою розуміють незавершену акліматизацію, коли деякі етапи розвитку інтродуцента не можуть відбуватися у природних умовах, а проходять в контрольованих умовах за участю людини.

Найбільш вузькою ланкою життєвого циклу білого амура є період розмноження. В умовах господарства для відтворення білого амура застосовується заводський метод. Біологічним матеріалом для проведення наших досліджень

була частина стада плідників білого амура, вирощених у господарстві. Згідно з технологічними вимогами щодо рибоводних процесів розвантаження зимувальних ставів з плідниками білого амура було проведено за середньодобової температури води 18-19°C, що спостерігалось у третій декаді травня. При розвантаженні зимувальних ставів здійснено бонітування плідників. Відібрані для відтворення плідники мали високі якісні показники (табл.1).

Таблиця 1 – Рибоводно-біологічна характеристика самок білого амура

№ самок	Довжина, (L) см	Довжина, (l) см	Маса, кг	Маса ікри, г	Кількість ікринок в 1 г овульованої ікри	Абсолютна робоча плодючість, ікринок	Відносна робоча плодючість, ікринок/ кг
1-ша партія							
1	77,5	65,3	7,3	700	850	595 000	81 507
2	92,7	79,8	7,9	750	850	637 000	80 696
3	96,1	83,1	8,8	850	850	722 000	82 102
4	96,5	83,7	9,0	900	850	765 000	85 000
5	98,0	85,2	9,7	1000	850	850 000	87 629
середнє	92,2	79,4	8,5	840	850	714 000	83 387
2-га партія							
1	79,3	65,4	6,5	600	800	480 000	73 846
2	81,5	67,3	6,7	600	800	480 000	71 642
3	86,3	72,1	7,2	700	800	560 000	77 778
4	89,9	75,7	7,5	700	800	560 000	74 667
5	95,1	80,7	8,0	800	800	640 000	80 000
середнє	86,4	72,2	7,2	680	800	544 000	75 766

У процесі штучного відтворення білого амура заводським методом з використанням гіпофізарного ін'єктування на господарстві від двох партій самок (10 шт.) було отримано 7600 г ікри (6 290 000 ікринок). Середня абсолютна робоча плодючість самок склала 629 тис. ікринок. Рівень запліднення ікри досягав 85-95 %. Вихід передличинок – 90-92 %. Вихід підрощених личинок – 70 %.

Отримані показники свідчать, що білий амур може успішно використовуватися у ставовій полікультурі як додатковий вид шляхом поетапної акліматизації, яка передбачає його штучне відтворення заводським методом з використанням гіпофізарного ін'єктування. Важливе значення даного виду для ставової полікультури полягає не лише у високих темпах росту, короткому періоду дозрівання, гарних показниках відтворювальної здатності, а й у біомеліоративному ефекті. У процесі росту і розвитку білий амур активно споживає вищу водяну рослинність, чим зменшує інтенсивність заростання нею водойм.